

DIRVA

Nr. 7 Sausis-January 17, 1962 Cleveland, Ohio

SUKARNO GRASINIMAI JAU PERĖJO Į BANDYMĄ [SIVERŽTI NAUJOJON GVINĖJON

Indijos pavyzdžiu užsi-
krėtęs, Indonezijos Sukarno
savo grasinimus ne tik ne-
mažina, bet jau bando ir
karinėmis jėgomis silpnės-
nių vietų ieškoti ir įsiveržti
į N. Gvinėją. Bet pirmas
toks bandymas, vykdytas

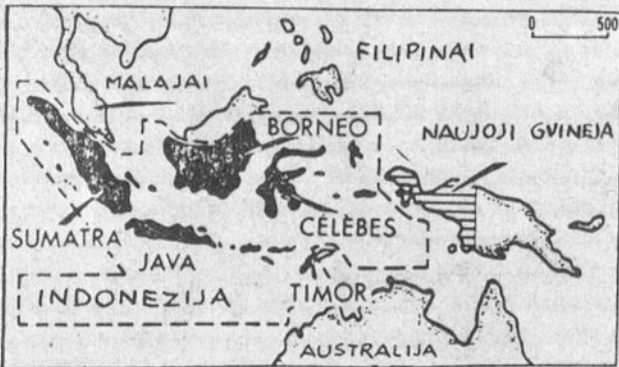
sausio 14 d., Sukarnui ne-
pasisekė. Olandijos laivy-
nas sunaikino du Indonezi-
jos laivus, kitus sužalojo ir
į nelaisvę paėmė keliasde-
šimt Indonezijos karių.

Apie tą patį įvykį Indo-
nezijos oficialūs kalbėtojai
sako, kad tai buvęs Olandi-
jos provakacinis užpuoli-
mas, nes Indonezijos laivai
buvę tarptautiniuose van-
denyse. Tik nepasako, ko
jie ten buvo, pasirodę
ginkluotam išsikėlimui. Rei-
kia manyti, kad patys be-
laisviai daugiau papasakos
apie savo misiją.

Šis įvykis, kad ir pasiba-
gęs Olandijos laimėjimu,

teigimai, kad jie nepreten-
duoja į Australijos valdo-
mos N. Gvinėjos dalies pri-
jungimą, yra klatingi. Už-
ėmę vieną dalį jie greit iš-
kels reikalavimus ir kitai
daliai. Ir taip visa N. Gvi-
nėja atsidus Indonezijos
rankose. Tada, savaime su-
prantama, kad puslaukiniai
gyventojai paklius į pasto-
vią Indonezijos kolonialinę
politiką, o prie Australijos
priartės ne taip jau malo-
nus kaimynas.

Patys N. Gvinėjos gyven-
tojai visiškai nenori jokios
Indonezijos globos. Jie ne-
nori pereiti į vargingesnio
pono rankas, kaip madingai

kelia rūpesčių ne tik pačiai
Olandijai, bet ir kitoms val-
stybėms, kurios suintere-
suotos tokius karinius gais-
rus gesinti ir neduoti są-
lygų jiems plėstis. Tuo tiks-
lu Olandija ieško paramos
Jungtinės Tautos, Olan-
dijos poziciją stiprina ir
Australijos pareiškimas,
kad ji priešinsis Indonezijos
pastangoms N. Gvinėją už-
imti ir Olandijai eis į pa-
galbą.

Kaip žinia, N. Gvinėją
dabar valdo Olandija ir
Australija. Abi nesuinterese-
suotos jos pasilaikyti, bet
puslaukinius gyventojus,
kurie tebegyvena genčių
gyvenimą ir kurie kalba
daugeliu skirtingų kalbų ir
tarmių, nori paruošti ne-
priklausomam gyvenimui.
Tuo tarpu jei Indonezija už-
ims Olandijos valdomą da-
lį, sujungti tuos puslauki-
nius gyventojus į vieną N.
Gvinėjos valstybę, jau ne-
bus jokių galimybių. In-
donezija visiškai nekalba
kuri atskiros jų valstybės
kūrimą, bet skaito tai esant
jų teritorija.

Australija gerai numato,
kad dabartiniai Indonezijos

jų pačių krašte sakoma. Jie
geriau sutinka būti da-
bartinėse sąlygose ir vėliau
gauti pilną nepriklausomy-
bę.

KOMUNISTINĖ KINIJA NORI BŪTI BENT LYGI SU SOVIETŲ SĄJUNGA (Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Kinijos komunistų parti-
ja turi pasirinkti — Mao
Tse-Tung turi arba atsisa-
kyti savo pilnų puikybės
planą — vadovauti sykiu su
Sovietų S-ga visiems komu-
nistinio režimo kraštams,
arba sudaryti iš Kinijos vi-
sai nepriklausomą komunis-
tinę imperiją — tapti Azi-
jos Tito. Chruščiovas tikisi,
kad rimtai apsvaistęs tas
dvi galimybes, Mao pasi-
rinks pirmąją — likti vienu
iš SSSR satelitų.

Nuo tų savitarpio varžy-
tinių išdavos daug kas pri-
klauso istorijos bėgyje.
Atrodo, kad ir sovietų ir
Kinijos komunistinių parti-
jų vadai yra dominuojami
aistrų, sukeltų įvairių poli-

tinių, ideologinių ir strate-
ginių problemų. Rusija ir
Kinija yra viena kita nepa-
tenkintos, lyg tai nusivylusios
jau senai, bet nuo
XXII Komunistų Partijos
Kongreso plyšys didėja.

Paskutinis lašas, perpil-
dęs taure, bus Albanijos
byla. Neseniai į Kiniją atvy-
ko Albanijos pasiuntinys.
Jo sutikimas buvo labai šil-
tas, galima net pasakyti
triumfališkas. Tuo tarpu
Sovietuose Enver Hodža
yra vadinamas renegatu, iš-
daviku. Diplomatiniai san-
tykiai su Tirana yra nu-
traukti. Čekoslovakija, Ry-
tų Vokietija, Bulgarija ir
Vengrija ištikimai pasekė
Sov. Sąjungą. Viename iš

savo paskutiniųjų numerių
"Išviestija" kalba apie "iš-
sigimėlius" albaniečius ir
paminėję pirmą kartą Kiniją,
kaip jų globėją.

Gali atrodyt nesupranta-
ma, kokių būdu mažytė Al-
banija tapo dviejų didžiau-
siųjų komunistinių valsty-
bių ginco ir taip rimtų ne-
susipratimų priežastim. Jau
nuo 1960 metų Enver Hod-
ža bijo, kad Chruščiovas,
susitaikęs su Jugoslavija ir
Vakarais, gali jį aplėsti.
Mao Tse-Tung panaudoja tą
Hodjos baime ir Albanijos
vyriausybės šefas, pats to
nesuprasdamas, tampa Ki-
nijos "pieške", kurią Mao
vartoja Chruščiovui pykin-
ti ir erzinti, nes Kinija irgi
yra nusistačiusi prieš naują
Sov. S-gos "liniją". Po trup-
utį Mao-Tse-tung skverbi-
asi į Albaniją, pavaduoda-
mas, kur tik gali, sovietų
technikas, teikdamas finan-
sinę pagalbą, palaikydamas
"moraliai" Enver Hodjos
baime, piešdamas juodomis
spalvomis Albanijos ateitį
Chruščiovui susitaikius su
Jugoslavija.

Chruščiovas pradžioje te-
galėjo nudauginti nematęs Ti-
ranos pasipriešinimo. Negi
didžiausias ir galingiausias
"brolis", galėjo taip imti ir
suvalgyti mažytį "nykštuką".
Nepatogu... bet kartu
sunku jam buvo ilgai pakeš-
ti tas, kad ir menkas "špil-
kas", ypač įtarant, kad
"nykštuko" užnugaryje sto-
vėjo didysis "brolis ir drau-
gas" — Mao-Tse-Tung.

Kai pernai spalio mėn.
per XXII-jį Kom. Partijos
suvažiavimą Chruščiovas

Los Angeles Lietuvių Tautiniuose Namuose atidarytas jūrų skautų būklas, kuriame skautai galės rengti sueigas ir laikys savo atžymėjimus. Lietuvių Tautinių Namų valdybos pirmininkas V. Aleksandrūnas, per iškilmingąjį būklo atidarymą, įteikia raktus paskt. Makarevičiui. Daugiau nuotraukų iš būklo atidarymo išskilmių 8 psl.

L. Kančausko nuotrauka

PARTIJŲ POLITINIAI MANEVRAI, IŠNAUDOJANT SENESNIJŲ ŽMONIŲ SUNKŲ GYVENIMĄ...

Kennedy ruošiasi kovai su re-
publikonais, panaudodamas "se-
nius" ir jiems projektuojamą ne-
mokamą gydymą.

Pagal statistiką "seniu" lai-
komas tas, kuriam jau yra su-
ėję 65 metai amžiaus. Praeitais
metais tokių "senių" Amerikoje
buvo 16 milijonų. Pagal demo-
kratų politikų apskaičiavimus, tris
ketvirtadaliai "senių" pragyve-
na iš labai mažo biudžeto, tad
jiems gydymasis sudaro sunkiau-
sią išlaidų našta.

Politinis svarbumas to skai-
čiaus yra tas, kad Kennedy pre-
zidentu buvo išrinktas daugumos,
kuri viršijo vos šimtą tūkstan-
čių balsų. Dvylika milijonų "se-
nių", kurie reikalingi mediciniš-
kos pagalbos, reikštų didelę per-
svarą ateinančiuose rinkimuose.
Dabar demokratams yra prob-

lema, kaip suorganizuoti tuos
"senius" ir kovoti su įtaka, kurią
į juos turi gydytojai. Jei tai
pavyktų, galimas dalykas, kad
daug federalinių atstovų prarastų
savo vietas.

Respublikonai, aišku, gina-
si. Jų svarbiausias ginklas yra gy-
dytojų įtaka į ligonius. Ypač kai
esama senių, gerbiančių savo
gydytojo nuomonę. Pagaliau, pa-
gyvenę žmonės dažniausiai yra
konservatoriai. Amerikos gydy-
tojai priešinasi nemokamam gy-
dymui, kuris būtų finansuojamas
socialinio draudimo.

Tokia sistema, sako gydytojai,
atidarytų kelią į medicinos "so-
cializaciją", kaip yra Anglijoje.
Ir amerikiečiai gydytojai tvir-
tina, kad Anglijoje jų kolegos tapo
valstybės tarnautojais.

Tai netiesa. Anglijoje gydyto-
jas nepriverstas dirbti valsty-
bei ir turi pilną teisę verstis
privačia praktika. Jei jis yra
specialistas, dažnai gauna net
honorarus už patarnavimus, kaip
privatus gydytojas.

Dar gydytojai kviečia "senius"
priešintis Kennedy projektui, ku-
ris leistų gydymą sąskaitas ap-
mokėti socialiniam draudimui,
aiškindami, kad tas pablogintų
medicininę pagalbą.

Tai irgi netiesa. Anglijoje
didžioji dalis gyventojų neturėjo
galimybės apsimokėti už vizitą
pas gydytoją. Dabar vargšai gali
gydytis. Ir sakoma, kad kiekvie-
nas gydytojas Anglijoje turi dau-
giau pacientų negu anksčiau. Jis
yra gerai apmokamas ir gyven-
tojų sveikatingumas pakeltas.

Sistema, kurią siūlo Kennedy,
skiriasi nuo anglų sistemos tuo,
kad Amerikoje nemokamą gy-
dymą gautų tik "seniai". Tad ligo-
nių skaičius, kuriuos turėtų gy-
dyti daktarai, tepadidės 10 ar
20%. Seniai sudaro 10% visų gy-
ventojų, bet būdami pagyvenę,
labiau už kitus reikalingi me-
dicininės pagalbos.

Demokratai planuoja suorgani-
zuoti tautinę senų sąjungą. Bu-
vęs kongresmanas Aime Forand,
kuris yra seniams nemokamo
gydymo projekto autorius, dabar
ėmėsi senų sąjungos organiza-
vimo. Jau šeši tūkstančiai gru-
pių, kurių nariai yra vyresni
kaip 65 metų amžiaus, pasisakė
už tokios organizacijos kūrimą.
Jos tikslas būtų sumobilizuoti se-
nius spaudimui į kongreso ir
senato atstovus, kad šis įsta-
tymas būtų priimtas. Tad
seniams ne Kennedy politikai aiš-
kins įstatymo naudingumą, bet
patys seniai.

Respublikonų strategai yra
keblion padėtin pastatyti. Jie ne-
pasisakys prieš nemokomo gydy-
mo įvedimą, kad nepraradus kelių
milijonų balsų, bet įstatymiškai
maneuvrais, bandys įstatymo pro-
jektą palaidoti kurioj komisijoj
ir išstatyti balsavimui tik tada,
kada bus tikri, kad nemokomo
gydymo šalininkai bus mažumo-
je.

Kad išvengus įstatymo palai-
dojimo, Kennedy grupė ruošiasi
pasiūlyti kitą įstatymą, respub-
likonams priimtina, tai sumažinti
mokesčius stambiajai pramonėi.
Kongrese visad galima "su-
klijuoti" du įstatymus, kurietar-
pusavyje nieko bendro neturi.
Respublikonai panašų mane-
vą ne kartą yra panaudoję prieš de-
mokratų, tad dabar tuo pačiu
žada atsilgynti jiems demokratai.

Nėra jokios garantijos, kad šis
manevras dėl senų nemokomo
gydymo praeis, bet yra tikra, kad
jis bus patiektas balsavimui. Į-
statymo priešinininkai turės už
jį pasisakyti, bijodami netekti
balsų. Jei Kennedy laimės, jo
partija pasidarys senųjų žmo-
nių geradare. Jei pralaimės, tai
turės malonumą, kad priešinin-
kai neteks kelių vietų kongrese.

Iš politinio taško žiūrint, tur
būt, svarbiausia yra priversti
kongresą balsuoti, negu projektą
paversti įstatymu. (pd)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

SIŪLO IŠMOKTI NAUJAI GALVOTI...

Praeitą savaitę presiden-
tas Kennedy priminė ame-
rikiečiams, jei norima atsi-
laikyti pasaulinė konkuren-
cijoj, reikia būti stipresniais
už priešą ir dosniais neturtin-
giems kraštams. O tai nėra
taip lengva.

Jis nesiūlė iš pagrindų keis-
ti Amerikos ekonomijos. Kad
mašina gerai suktųsi, užtektų
pakeisti tik kai kurias nudi-
lusias dalis, kurios stabdo
darbą. Amerikos ekonomijos
mašina nesisuka taip, kaip
turėtų suktis.

Po karo atsistačiusios Eu-
ropos ekonomija auga du kar-
tus sparčiau kaip Amerikos,
o rusai grasina pasivyti ir
pralenkti.

Kodėl toks lėtumas labiau-
siai pasaulyje supramoninta-
me krašte?

Kiekvieną kartą, kai Ame-
rikoje įvyksta krizė, prekių
gamyba krinta. Ir kai ekono-
mija atsigauna, pramoninkai
pasirodo per dideliais op-
timistais ir rinką užverčia
savo gaminiais. Tai iššaukia
infliaciją, kuri sukelia naują
krizę.

Kennedy prašė Kongreso
suteikti jam ginklą kovoti su
ūkiniu atoslūgiu. Kada ekono-
minė veikla sumažės, jis nori
turėti teisę sumažinti pajamų
mokesčius. Tai būtų greita
priemonė "išvirkšti" pinigų
į ekonomiką ir ją paspartinti.
Taip pat Kennedy sako, kad
Amerika nepakankamai in-
vestuoja kapitalo pramonės
mašinoms keisti ir siūlo su-
mažinti mokesčius tiems pra-
moninkams, kurie moderni-
zuos savo įmones.

Į kada ekonomija klestės,
jis siūlo išlyginti biudžetą ir
suveržti gyvenimą tų, kurie
bando išsisukti ir nemokėti
mokesčių.

--Reikia taisyti stoją tada,
sakė Kennedy, kada saulė
šviečia, būtent išlyginti biud-
žetą ir net turėti tam tikrą
atsargą.

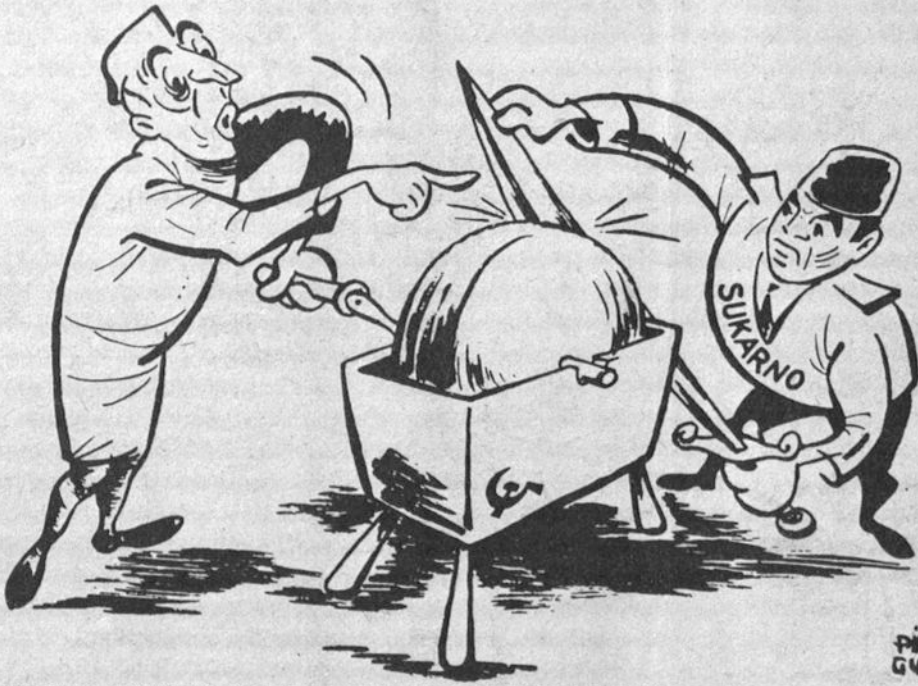
Be to, Kennedy siūlė neiš-
leisti užsienyje daugiau pini-
gų negu gaunama ir susitar-
ti su Europos Bendrąja Rin-
ka. O kad atsilaukius pasau-
linę konkurenciją, nereikia
veltui eikvoti Amerikos iš-
teklių, ypač reikia saugoti
žmonių išteklius. Reikia žmo-
nes lavinti, kad jie rastų naują
darbą, kai įmonėse jie būna
pakeičiami mašinomis.

Nereikia be reikalo eikvoti
ir jaunų žmonių talentus, kada
jie gali tęsti studijas. Reikia,
kad universitetuose būtų dau-
giau vietų.

Tada bus galima pakelti A-
merikos gamybą ir lengvai
konkuruoti su Rusija, neei-
kvojant savo išteklių.

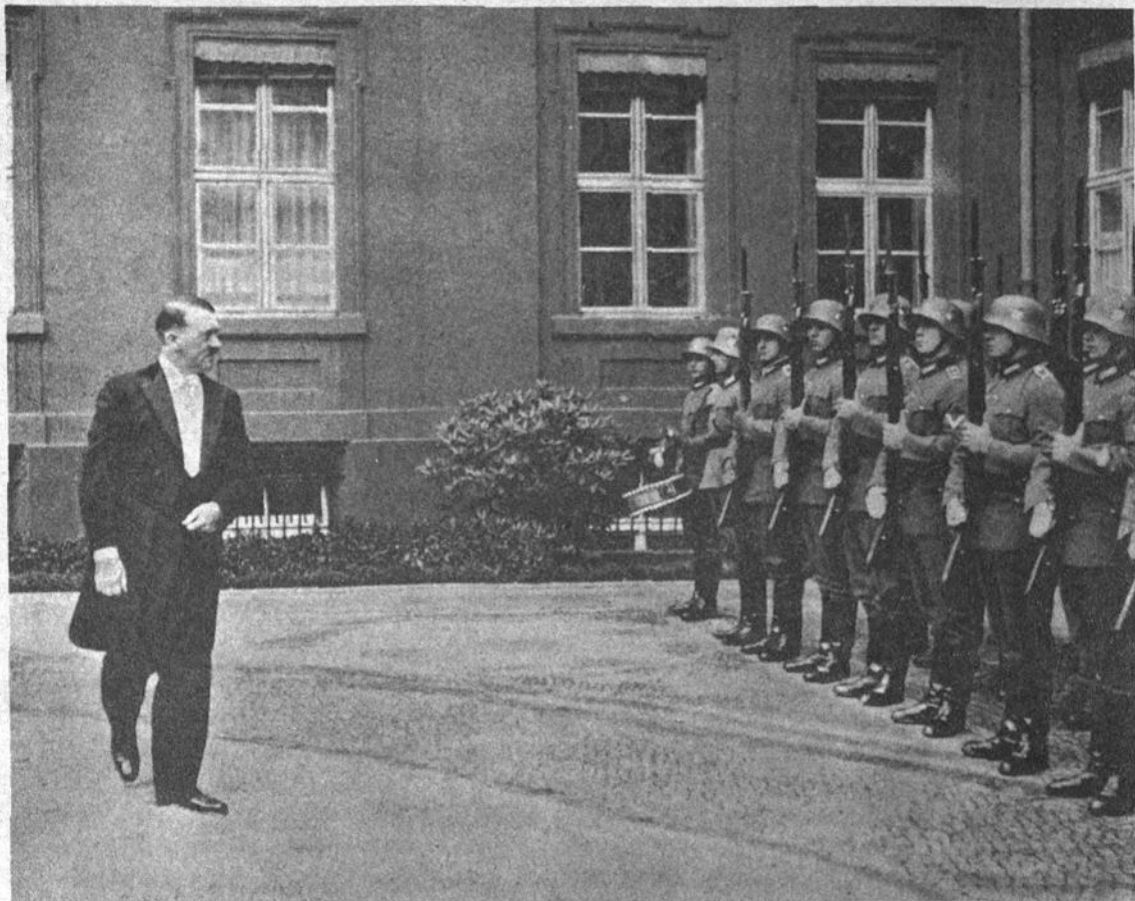
Kennedy kalboje buvo nauja
tai, kad siūlė amerikiečiams
išmokti naujai galvoti.

tp

-- Dabar parodyk, ką moki daryti!...

(Nukelta į 4 psl.)

Davęs kanclerio priesaiką, Adolfas Hitleris sveikinasi su garbės sargyba...

Jei Hitleris būtų laimėjęs karą... (16)

REICHSTAGAS DEGA...

Po nepasisekusio pučo ir po 14 metų aštrios kovos, Hitleris teisiškai remdamasis kai kuriomis valstybės institucijomis, pagaliau tapo Reicho kancleriu.

1933 m. sausio 30 d. prezidentas Hindenburgas, pagal konstitucijos ceremoniją, patikėjo Adolfui Hitleriui kanclerio pareigas.

Hitlerio pirmieji svarbiausi uždaviniai buvo pašalinti iš vadovybės postų tris autoriteto šaltinius: prezidentą, armiją ir konservatorius, kurie jam padėjo paimti valdžią.

Penkioms valandoms praėjus, kai jis davė priesaiką, Hitleris sušaukė savo vyriausybę pirmam posėdžiui. Jo protokolais, kuris buvo rastas po karo tarp slaptų dokumentų, atidengia su koku greitumu ir gudrumu, padedamas apsuksaus Goeringo, jis paėmė į savo rankas konservatorius.

Naciai ir nacionalistai, dvi partijos, kurios buvo atstovaujamos Hitlerio vyriausybėje, Reichstage iš 583 vietų turėjo tik 247, tad neturėjo daugumos. Jiems buvo reikalinga centrinės partijos pagalba, kuri turėjo 70 vietų. Tad Goeringas pasiūlė paleisti Reichstagą ir skelbti naujus rinkimus. Hitleris tam pritarė.

Nacionalistų vadas Hugenberg, nežiūrint, kad jam buvo pasisekę biznyje, buvo apglušęs, nenorėjo priimti centrinės partijos į vyriausybę, bet priešinosi rinkimams. Jis paprasčiausiai pasiūlė likviduoti komunistų partiją

ir jos turimus Reichstage 100 vietų padalinti tarp nacių ir nacionalistų, kurie tokiu atveju turės daugumą. Bet Hitleris tuo momentu dar nenorėjo eiti tiek toli ir pasakė, kad pats asmeniškai aiškinsis su centro partija ir jei derybės nepavyksiančios, prašys skelbti naujus rinkimus.

Jam buvo nesunku suklaidyti derybas su centro partija pasiekti rezultato, tad nauji rinkimai į Reichstagą buvo numatyti kovo 5 dienai.

Goebbelsas triumfavo. Dabar, rašė jis savo dienoraštyje, bus lengva vesti kovą, nes mes galėsime naudotis visomis valstybės priemonėmis: radijas ir spauda bus mūsų dispozicijoje. Mes sukursime mūsų propagandos žedevrą. Ir šį kartą mums nestigs pinigų.

Didieji pramoninkai, nuraminti naujos vyriausybės pažadais, kad organizuotieji darbininkai bus atstatyti į savo vietas ir leis žmonių savininkams tvarkyti business kaip jiems patinka, buvo paprašyti sudėti rinkiminei kampanijai pinigų. Jie sutiko, susirinkę vasario 20 d. pas Goeringą. Hitleris šiems 20 vokiečių pramonės magnatams išdėstė padeiktį.

Iš to posėdžio slapto protokolo sužinoma, kad Hitleris pramoninkams pažadėjo "pašalinti marksistus" ir atstatyti visame galingume vokiečių armiją (dėl šio reikalo daugiausiai interesavosi Krupp, Stahlwerke ir I. G. Farben, kurie galėjo daugiau už-

dirbti iš ginklavimo). Goeringas reikalavo iš jų finansinio pasiaukojimo, nes kovo 5 rinkimai būsią leiami ir paskutiniai dėl ateities.

Visa tai buvo aišku pramoninkams ir jie su entuziazmu sutiko finansiniai remti rinkimus. Krupp, patrankų pirklys, posėdyje Hitleriui išreiškė didžiausią padėką. Tada Dr. Schacht perėjo su lėkšte. "Aš surinkau tris milijonus", -- prisiminė jis Nurembergo teisme.

Goebbelsas savo dienoraštyje rašė: "Konferencijoje su Hitleriu apmetėme bendras plano linijas kovai su raudonoju teroru. Šiuo metu mes susilaikysime nuo tiesioginių priemonių. Reikia, kad išryškėtų bolševikinės revoliucijos ženklai, tada tinkamu momentu smogsime."

Bet nežiūrint nacių provokacijų vis nebuvo jokių ženklų komunistų ir socialistų revoliucijos.

Goeringas, kuris kartu ėjo Prūsijos vidaus reikalų ministerio pirmininko pareigas, atleido šimtus tarnautojų, išstikimų respublikai, pakeisdamas naciais. Jis įsakė policijai būti negailestingai su visais tais, kurie priešingi valstybei. Jis net įsakė policijai panaudoti ginklą. O tie, kurie neklausys, bus nušauti. Taip skambėjo įsakymas nudėti visus, kurie priešinsis Hitleriui.

Ir rinkiminės kampanijos metu buvo nužudytas 51 antinacis.

Norėdamas būti tikras, kad jo įsakymai bus pildomi, Goeringas vasario 22 d. įsteigė papildomus policijos būrius iš 50,000 vyrų. Ir nežiūrint šito teroro, bolševikinės revoliucijos ženklų, kurių laukė Goebbelsas, Hitleris ir Goeringas, nesimatė. Jei negalima išprovokuoti, nesunku patiems išgalvoti.

Vasario 24 d. Goeringo policija įsiveržė į komunistų būstinę Berlyne. Patalpos buvo tuščios, nes komunistų vadai, nujausdami pavojų, prieš kelias savaites perėjo į "pogrindį", o kiti slapta išvyko į Rusiją. Goeringas spaudoj paskelbė, kad policija ten rado daug inkriminuojančios medžiagos, kuri rodo, kad komunistai ruošėsi pradėti revoliuciją. Vokiečiai ir kai kurie vyriausybės nariai konservatoriai žinią priėmė skeptiškai. Reikėjo rasti ką nors sensacingesnio, kas įneštų paniką kovo 5 rinkimams.

Vasario 27 d. pas Goebbelsą atvyko vakarieniauti Hitleris. Anot Goebbelso, jis buvo geroj nuotaikoje, klausėsi muzikos ir pasakojo įvairias istorijas. Staiga jiems telefonu pranešė: "Reichstagas dega!" Už kelių sekundžių Hitleris ir Goebbelsas išskubėjo į nusikaltimo vietą.

Tai buvo nusikaltimas, komunistų padarytas, kaip pareiškė įvykio vietą atvykęs Goeringas. Von Papen Nurembergo teisme pasakojo, kad Goeringas rėkė, jog tai komunistų pasikesinimas prieš vyriausybę.

Kreipdamasis į naująjį Gestapo viršininką Rudolf Diels, Goeringas sušuko: "Tai pradžia komunistų revoliucijos! Nereikia veltui leisti nė vienos minutės. Reikia būti negailestingiems. Visi komunistų vadai turi būti nudėti ten, kur jie bus pagauti. Reikia dar šią naktį pakarti visus komunistų atstovus."

Tur būt niekad nebus sužinota tikra tiesa apie Reichstago gaisrą. Beveik visi, kurie ką žinojo šandien yra mirę. Dauguma jų buvo nužudyti Hitlerio, keliems mėnesiams prasiplius. Net ir Nuremberge paslaptis nebuvo išaiškinta.

Iš Reichstago pirmininko Goeringo buto į Reichstagą vedė tunelis, skirtas šildymo vamzdžiams. Vasario 27 naktį Carl Ernst, buvęs viešbučio pasiuntinys ir vėliau pasidaręs S.A. Berlyno viršininku, nuvedė šiuo tuneliu grupę vyrų į Reichstago pogrindžius, kur papylė benzino ir cheminės medžiagos, pasukui skubėdami sugrįžo. Tuo pačiu metu olandas komunistas, puskvailis ir padegimų maniakas, Marinus van der Lubbe, buvo užtiktas rūmuose, besikesinantis padegti.

Beveik tikras dalykas, kad pirmieji Reichstagą padegti sugalvojo Goebbelsas ir Goeringas. Hans Gisevius, Prūsijos vidaus reikalų ministerijos valdininkas, Nurembergo teisme pareiškė, kad Goebbelsas pirmasis sugalvojo padegti Reichstagą. Gestapo viršininkas Rudolf Diels savo parodyme pridėjo: "Goeringas tiksliai žinojo, kaip užsidegs Reichstagas ir prieš gaisrą jau paruošė sąrašą asmenų, kurie turės būti tuojau pat suimti."

Gen. Franz Halder, buvęs Antrojo pasaulinio karo pradžioje vokiečių gen. štabo viršininkas, Nurembergo teisme priminė, kaip Goeringas vieną dieną jam pasigyrė šiuo žygdarbiu:

"Pietaujant 1942 metais išėjo kalba apie Reichstago meninę vertę. Tada Goeringas sušuko: Vienintelis kuris pažįsta Reichstagą, tai aš, nes aš jį padegiau!"

Van de Lubbe atvejį aiškus. Jis buvo nacių įrankiu. Suimtas vietoje prisipažino kaltu ir buvo likviduotas.

Teismas gal ir turėjo įtarimų prieš Goeringą ir nacių, bet per vėlai, kada jau nebeturėjo praktiškos reikšmės. Juk Hitleris neleido veltui laiko ir iš-

naudojo gaisrą savo triumfui.

Kitą dieną po gaisro jis prikalbino Hindenburgą pasirašyti įsakymą, kad "žmonių ir valstybės apsaugai panaikunami konstitucijos septyni straipsniai, garantavę žmonių individualinę laisvę."

Kitame numeryje: PRASIDEDA NACIŲ TERORAS.

KUBA GINKLUOJASI

Kubos karinis biudžetas šiais metais viršys 400 milijonų dolerių. Tai sudaro didžiausią sumą, kokios Kuba dar niekad neturėjo.

Tokiu būdu karinės išlaidos sudarys 22% biudžeto. Ir tai yra aukščiausias nušimtis tarp visų Pietų Amerikos valstybių ir priartėjęs prie komunistiniuose kraštuose praktikuojamo biudžeto, kur karinės išlaidos siekia 25 - 30%.

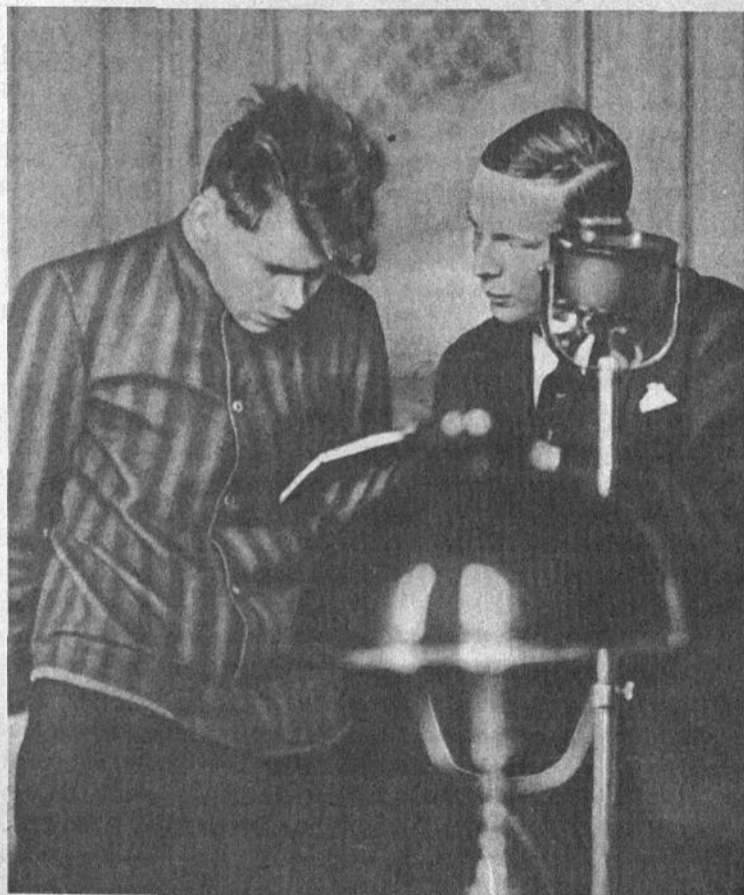
Toks karinio biudžeto padidėjimas nestebina girdėjusius Castro kalbą, kurioj jis pareiškė, kad krašto saugumas Kubai yra svarbiausia šiuo metu problema.

Sausio 2 d. užsienio korespondentai Havanoje turėjo progos pamatyti paruošančius Kubos kareivius, disciplinuotus ir gerai ginkluotus čekoslovakų ir sovietų ginklais. Nežiūrint, kad kai kurie ginklai yra Korėjos karo senumo, vis dėl to, Kubai jie brangiai atsiėjo.

Castro parodė priešlėktuvinę artileriją, traktoriais tempiamus radarus ir elektroninius telemetrus, įvairias raketines bombas, leidžiamas nuo sunkvežimių ir ypač daug sprausminių lėktuvų Mig 15, 17 ir 19 tipo.

Kol Kubos vyriausybė iki prieitų metų birželio spausdino jūrinio judėjimo informacijas, galima buvo nustatyti, kad sovietai į Kubą pristatė 14,000 karinių sunkvežimių. Dabar po ginklu Kubą turi 300,000 vyrų. Jos sprausminių lėktuvų tikras skaičius nežinomas, bet manoma, kad turi apie 50 Migų.

Tokiu atveju 400 milijonų dolerių yra logiška išlaidymui tokios armijos ir karinės medžiagos. Bendrai visa karinė medžiaga Kuboje įkainuojama 6 milijonų dolerių sumoje. Kadangi niekur biudžete neužtikami pėdsakai ty medžiagų įsigijimo, manoma, kad sovietai tai bus davę ilgios paskolos formoje, kas reikštų padovanojimą.

Sugautas van der Lubbe prisipažino kaltu...

Reichstagas dega...

A wonderful moment awaits you...

Pasiruoškite vienam gyvenimo puikiųjų mažųjų momentui -- momentui, kada jūs paragaujate Stroh's patį pirmąjį kartą ir pajuntate kaip gali būti švelnus ir gaivinantis alus. Šandien, išbandykite Stroh's, Amerikos vienintelį ugninį virtą alų!

JUMS PATIKS

Stroh's
...YRA GERESNIS!

POPULIARIOMIS KAINOMIS VISUR

THE STROH BREWERY CO., DETROIT 26, MICH.

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Naują lapą atvertus

Vienerių metų istorijos lapas užverstas. Žmonija kritiškai žvilgsniu permeta praėjusius metus, paskubomis vertina atliktus darbus, suveda darbų ir lūkesčių balansą. Ir visada naudinga suvesti metinį darbų balansą, nes jame matosi atlikti darbai, pusiau atlikti ir sudėti lūkesčiai ateičiai.

Ką atneš Naujieji metai, nūnai neįsėjama mįslė. Tačiau jie priklausys mūsų kartos pastangoms, prakaitui.

Metų pasikeitimo tarpsnis yra puikiausia proga apsisvalyti nuo asmeninių ir visuomeninių dulkių, kurių mūsų tarpe nestigo. Jeigu Naujuosius metus pradėsime atgimusia dvasia, teisingai ir sąžiningai įvertinsime praėjusių klaidas, neatliktus darbus vykdysime sveikai protaudami, kitas metinis balansas bus viltingesnis, vaisingesnis ir našesnis.

Mūsų visų aktualiausias darbas — Tėvynės laisvinimo kova. Kova su Maskvos pastangomis Lietuvos vardą ištrinti iš žemėlapių, lietuvių sunaikinti fiziniai ir dvasiniai.

Kas belieka daryti Lietuvos tautos narių daliai tremtyje: kapituliuoti, rodyti pavargimo žymes ar ieškoti kompromisų?

Ne. Toks klausimas lietuviui tegali būti skaudžiausias ir mirtinu įžaidimu. Kaip ilgai užsistę laisvinimo kova, kokių aukų pareikalautų, kova turi būti tęsiama iki garbingos pergalės, nors toji pergalė tektų ir ne mūsų kartai.

Praėjusių metų karčios dulkės atsirado mūsų tarpe dėl laisvinimo darbo pastangų susikryžavimo. Los Angeles ALT skyriaus veikėjų pastangomis, įtaka ir pažintimis su Amerikos senato ir kongreso nariais, atsirado labai svarbi rezoliucija (senate ir kongrese), kuri laisvinimui turėjo neprasitęsiančios reikšmės, nes buvo reikalaujama, kad Maskva ištrauktų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos savo karines, policines ir partijos jėgas, Jungtinių Tautų priežiūroje leistų gyventojams laisvai pasirinkti valdymosi santvarkos formą. Toji rezoliucija reikalavo JAV vyriausybės patiekti reikalingą Jungtinėse Tautose.

Deja, pirmoje 87 kongreso sesijoje rezoliucija nepaėjo. Iš pamiškinimo (Kas žinotina apie Kuchel-Lipscomb rezoliuciją) matėme, kad Los Angeles ALT skyriaus vadovybės sumanymas buvo patiektas ALT centro valdybai. Sumanymas buvo užgirtas. Tik vėliau, vieno asmens — sekr. dr. P. Grigaičio užsispirimo, remimo buvo atsisakyta. Be to, spaudoje sekretorius lietuvių visuomenėje paleido nesąmoningai skaudžių defetistinių nuotaikos bacių.

Ar susiorganizavęs Los Angeles Kuchel-Lipscomb komitetas rezoliucijos pravedimui pakenkė laisvinimo darbui? Ne. Rezoliucijos turinys ir tikslas nepažeidė ALT konstitucijos ar nuostatų. Tik atsisakius paramos, buvo suorganizuotas plačios apimties rezoliucijai praveisti komitetas, kuris apėmė ir kaimyninių valstybių tremtyje esančius visuomenės sluoksnius (latviai ir estai).

Kilusios praėjusiais metais politinės dulkės sudarė negarbę, pakenkė vienybei, sukėlė džiaugsmą mūsų priešams. Šiais metais nuo panašių dulkių reikėtų apsisvalyti, pradėti darbą vykdyti visų jėgomis ir rūpestingai išstudijuotu planu.

Kongresas susirinko antrosios sesijos sausio 10 d. Matėme, kad yra dedamos pastangos daryti žygius praveisti praėjusių metų rezoliuciją ar pakartoti naują. Būtų gėda, jeigu ir vėl pasikartotų "klaidų ieškojimas" ar "pamokslai".

Yra geresnių priemonių rasti susitarimą, bendradarbiavimą, bendrą kelią. Juk pripažįstame demokratinius principus, gerbiame laisvę, tat ir elgtis priešingai negalima.

Demokratinės laisvės principų piktnaudojimas nesudaro garbės asmeniui, nors jis būtų garbingas, autoritetingas ir mokslo laipsniais dekoruotas. Žalą padaryti lengva, bet atitaisyti — sunku.

K. T.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

LB Detroito ap. valdyba N. metų sutikimo balijuje. Iš kairės: V. Misiulis, J. Racevičius, pirm. V. Pauža, M. Vitkus, V. Kriaučiūnas ir A. Bražėnas. Nuotraukoje trūksta valdybos sekr. V. Tamošiūno. N. metų sutikimą organizavo LB Detroito ap. valdyba, pelną skirdama lituanistinės mokyklos išlaikymui. J. Gaižučio nuotrauka

BENDRIEJI RAŠLIAVOS BRUOŽAI

ANTANAS RUKAS

Kūryba! Šio žodžio sąvoką gyvenimo kasdienybėje mes kažin kaip susmulkiname, supaprastiname, tą žodį ištariame, nebeįdėdami į jį pirmąsias prasmės. Visomis pasaulio kalbomis šitas žodis turi milžiniško didingumo atspalvį. Net viso universalo pradžia apibūdinti vartojame tą žodį, sakome — Viešpats Dievas sukurė dangų ir žemę ir žvaigždes ir žmogų ir visa kita.

Tad kalbant ir apie žodinę kūrybą tas milžiniško didingumo atspalvis turėtų skambėti, kaip būtinybė. Deja, ne visuomet, tiksliau — labai retai taip yra. Mes esame suplakę į vieną kupetą viską, kas parašyta. Todėl tam plakiniui apibūdinti daugiau tiktų nebe kūrybos, o rašliavos terminas, kurio platumos apima viską — tikrąją kūrybą, pseudokūrybą, grafomaniją ir visoki kitoki parašymą.

Būna atvejų, ir gana dažnų, kad pseudokūryba įsipilietina ir ima kalbėti tikrosios kūrybos vardu, todėl tenka su ja skaitytis, kaip su egzistuojančiu faktu, ir kalbėti apie ją. Dėl tos priežasties visą rašliavą mes skirstiame į dvi dideles grupes: kūrybą pilnąja to žodžio prasme ir pseudokūrybą, grafomaniją ar kaip kitaip ją pavadinsime.

Tokie du patys pagrindiniai bruožai tinka visų tautų literatūrai. Tačiau mūsų rašytinis žodis turi dar ir tretįjį bruožą, pagimdytą specifinių sąlygų, kuriose mes gyvename ir kuriame.

Natūralu, kad pirmieji du bruožai yra tie patys mūsų visoje rašliavoje, ar ji būtų gaminama pavergtuose namuose, ar laisvajame pasaulyje. Bet ypatingai įdomu ir pabrėžtina, jog ir tretysis bruožas yra bendras abiejose literatūrose, namuose pagimdytas taip pat specifinių sąlygų, tik, žinoma, visai kitokių, negu mūsų. Vadinasi, visos tautos ir atskilusios jos dalies rašliavos patys pagrindiniai bruožai lygiai tokie pat, tik priežastys, juos veikiančios, yra skirtingos.

Pagrindinis Sovietų Sąjungos ir Vakarų pasaulio žodinės kūrybos skirtumas yra jos paskirties supratime. Jeigu Vakarų pasaulio literatūra nieko neįrodo, nieko neproteguoja, nieko neskelbia, o savo uždavinį laiko kūrėjo nuosavybe, originalaus pasaulio išsakymą, gi jos priėmė grožinių emocijų tenkinimą,

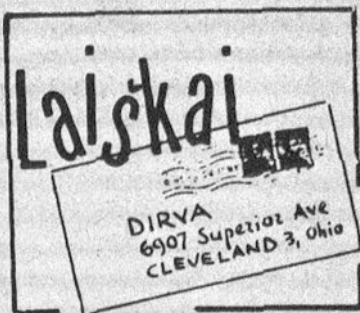
misą — jis stengiasi savo originalųjį pasaulį išreikšti, jį maskuodamas, paslėpdamas po valdančiųjų reikalavimų rezginiais, ar tai tematikos, ar tai siužeto, ar, pagaliau, formos atžvilgiu. Taip tad atsiranda daugiau ar mažiau propagandiniai kūriniai, parašyti mokamai ir kūrybingai.

Gana panašus bruožas, kaip jau minėta, yra ir mūsų laisvųjų rašytojų kūryboje. Tik priežastys, tą bruožą išaukusios mūsų kiuose, yra visai kitokios, — laisvieji rašytojai į tokios literatūros kūrimą nuėjo niekeno neverčiami, visiškai laisvu noru. Tokiu būdu mes ir čia turime grožinės literatūros, kuri įrodinėja, skelbia idėjas, programas, tezes. O mūsų pagrindinė tezė — Lietuvos vadavimas, jos laisvė.

Rašytojas ne būtinai turi būti asocialus individas, nors dažnas iš jų yra. Rašytojas yra taip pat mūsų bendruomenės narys, jis taip pat sielojasi visomis tomis problemomis, kuriomis sielojasi jo gyvenamoji bendruomenė, ir, kaip mokėdamas, jis atiduoda tų bendruomeninių problemų sprendimui savo asmeninę duoklę. Štai kodėl mes ir laisvajame pasaulyje turime tezinės, propagandinės, kovojančios grožinės literatūros.

Tokiai kūrybai savo duoklę yra atidavę ar atiduoda ne tik tokie rašytojai, kaip Bernardas Brazdžionis, Stasys Santvaras, Vincas Ramonas, Jonas Aistis, Aloyzas Baronas ir visa eilė kitų, didesnių ar mažesnių, ryškesnių ar mažiau ryškių, bet net toks filosofinis poetas, kaip Alfonsas Nyka-Niliūnas arba žodžio grožio ir skambumo b e s m a g u riaujas estetas Henrikas Radauskas.

Šitą bendrąjį bruožą namiškiams rašytojams uždėjo okupanto prievarta, o laisviesiems — gyvenamoji epocha, ne jos išmąstymas, ne jos filosofinė samprata, bet konkreti realybė, gyvas gyvenimas, nuo kurio ir labiausiai individualus, originalus

LAUKIAME PASISAKANT
DR. DANILEVIČIŲ

Jau kuris laikas mūsų spaudoje vyksta pasisakymai dėl nemokamo šiame krašte gydymo projektų vyresnio amžiaus žmonėms.

Iš teigiamos pusės savo pažinimą yra dėstę p. Šoliūnas, Kančauskas, Raulinaitis ir kiti.

Savo paskutiniame straipsnyje J. Šoliūnas vėl pakartotinai iškelia Dr. Danilevičiaus įdomius pasisakymus apie mūsų senelių finansinį pajėgumą per valstybinius apklausinėjimus Washingtono.

Dr. Danilevičius tvirtina, kad dauguma jam žinomų vyresnio amžiaus lietuvių yra išsismokę už namus ir išleidę vaikus mokslui, tad yra pajėgūs mokėti iš savo kišenės gydymosi sąskaitas. Įdomu, ar Dr. Danilevičius turėjęs namuko bei vaikų išmokslinimą skaito prabangos požymiu? Ar tos jo pastabos reiškia, kad jo nuomone, kol susirgęs senelis neišeis į elgetas, jis neturi teisės gauti paramos iš valstybės?

Reikia tikėti, kad Dr. Danilevičius, nepatingėjęs vykdyti net į Washingtoną dėstyti savo nuomonės žymiesiems politikams, nepagalbės poros žodelių šiuo klausimu lietuviškoje spaudoje. Laukime!

TADAS MICKUS,
Grand Rapids, Mich.

BŪTŲ ĮDOMU

Labai įdomūs yra Dirvos karo vadų ir istorinės politikos straipsniai. Būtų įdomu skaityti ir apie kitų didesnių politinių vadų iškilimą ir jų vadovavimo atsiuktus rezultatus. Taip pat ir įdomesnius karo nuotykius.

Nuotraukų skaičius yra geras. Gerai jose viskas pavaizduojama, tik gal truputį atsibosta žiūrėti į vaikų konkursines nuotraukas.

J.V.,
Chicago

nalus rašytojas kažin ar gali pabėgti.

Galime tokia grožine literatūra, pabrėžiu — grožine, nesizavėti, galime ją vadinti kasdienybės produktu, galime ją laikyti praeinančia ir žūstančia ateičiai, bet negalime prieš ją užmerkti akis. Ir kai tokiai grožinei literatūrai atiduoda savo duoklę tikri žodinės kūrybos meistrai, kurių kelias pavardes laisvųjų autorių jau minėjau, ji įgyja didelio svorio ir didelės reikšmės.

• 6000 JAV gerai paruoštų karių, su visais ginklais ir reikmenimis, oro keliu permetami iš JAV į Vokietiją, netoli Frankfurto. Tai bandymas įsitikinti savo pajėgumu, atsiradus reikalui, greit perkelti didelę ginkluotą jėgą oro keliu.

• Kuboje maisto produktų kainos, nuo Castro atėjimo į valdžią, pakilo 150-200 %. Ir svarbiausia, kad maisto produktai gaunami tik pagal korteles, norma labai maža, o prie krautuvių ilgos eilės. Tai išdava Castro teroro politikos prieš ūkininkus.

Pasakykite savo bankininkui, savo advokatui ar savo agentui

Pasakykite jam, kad jūs norite Louisville Title Insurance Company apdrausti jūsų nekilnojamą turtą... ir jūs galėsite džiaugtis maloniausiu jausmu, bet kada turėta apie bet kokią nuosavybę.

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E.
Phone MA 1-2075

SKAITYTOJŲ LAISVOS NUOMONĖS

PO LIETUVIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMO

XI-sis JAV Liet. Studentų Sąjungos suvažiavimas, įvykęs Padedkos dienos savaitgalį Chikagoje, jau yra likęs prisiminimuose. Gaila, kad jis mūsų spaudoje buvo labai šykščiai atžymėtas ir plačioji mūsų visuomenė nežino, kaip jis pavyko.

Kadangi ir Dirvoje šio suvažiavimo aprašymo nebuvo, čia duosim vieną kitą vaizdą iš suvažiavimo salų.

Suvažiavimo uždarymo metu LSS pirmininkas A. Rimas suvažiavusiems pareiškė, kad "aš jums apsigyviau". Tai žinoma, nebuvo naujiena, nes prieš kelis mėnesius jau buvo pasirodžiusių pesimistinių balsų, iškeliančių narių neveiklumą. Apie tai buvome rašę Dirvoje prieš suvažiavimą.

Pirmininką ir kitus šio suvažiavimo kritiškesnius stebėtojus be abejo, liūdnokai nutiekę suvažiavusiųjų menka reakcija į organizacijos reikalų svarstymą ir paskaitų minčių nagrinėjimą. Padarius kokį nors pranešimą ar pasiūlymą, iš susirinkusiųjų sunku buvo susilaukti pasisakymų. Jeigu kalbėjo, tai tik valdybos ar komisijų nariai, o taip pat jau studijas baigusieji. Atrodė kad daugumai sąjungos narių tokios temos neįdomios.

Tas pats ir su diskusijoms po paskaitų. Reikia pasakyti, jog šio suvažiavimo paskaitos, buvo įdomios, tik ne tai publikai. Paskaitininkai -- dr. V. Kavolis, dr. G. Gedvilas ir kiti nebuvo eiliniai mūsų akademikų tarpe. Jų mintys gal buvo nelabai naujos bet vistiek vertos diskusijų. Čia nagrinėtas tautiškumas, lietuviškumas bei panašios sąvokos, kaip tik turėjo iššaukti reakciją iš jaunųjų tarpo, kurie jau brendo šiame krašte ir turi skirtingą vertybių mastą. Tačiau taip nebuvo ir diskusijas vedė svečiai ir alurnai.

Suvažiavimo metu teko girdėti iš kai kurių svečių pasisakymų, kad, jeigu studentai dar klausosi tokių rimtų paskaitų, tai yra viskas. Tvarioje. Bet kažin ar taip?

Mano nuomone, tos paskaitos buvo per daug "rimtos" bent 80% suvažiavimo dalyvių būriu. Tiesa, kad didokas skaičius suvažiavusiųjų paskaitų klausėsi, tačiau ar daug kas sugebėjo sekti jų turinį? Gal būtų, tuo metu kai kurių mintys buvo "susipažinimo" ar kitokiais vardais vadinuose žokiuose, o kai kurie, kad ir norėjo, bet negalėjo "pagauti" svarstomąjį dalyką. Tokių nuomonių buvo girdėta, pasitelrus eilės suvažiavimo dalyvių iš jaunųjų tarpo.

Manau, jog suvažiavimuose, svarstant lietuviškas temas, neturėtų būti vaikomasi didelio akademiškumo, nes tokiu atveju mažai laimima. Čia reikėtų prisiderinti prie suvažiavusiųjų ir

reikalus daugiau žvelgti iš praktiškos, o ne teoretiškos pusės. Akademiškumas dėlto nenukentės, o jį visada galima išlaikyti bendrojo turinio paskaitose, kurių vieną kitą suvažiavimus būtų galima įsprausti.

Apie šį suvažiavimą būta ir neblogų nuomonių. Tokia tilpo "Akademine" Prošvaistėse (Draugas, 1961 m. gruodžio mėn. 16 d.). Čia buvusi studentė -- Ina Užgirienė rašo: "Nors nauji veidai, pasikeitė interesai, bet pakili suvažiavimo nuotaika išlikusi. Dalyvių skaičius nemažas. Suvažiavimui parinkta aktuali tautiškumo tema, kuri diskutuota ir nagrinėta keliose rimtose paskaitose" ir t.t.

Čia aišku, buvo norima studentų ar pačios sąjungos neveiklumą pateisinti. Tiesa, jį pareiškė pagedavimą, kad iš viešbučių salų suvažiavimai sugrįžtų į lietuviškas sales. Bet užuomina,

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Mūsų jaunimas ir mūsų pažiūros

Pianisto Manigirdo Motiekaičio rečitalio garsams nuaidėjus, pasiliko nemaža nuosėdų, kurias vistiek kada nors reikėtų būtinai išdulkinti.

M. Motiekaitis yra vienas iš tų, kurie muzikos srityje užpildys reikalingiausias spragas. Jis jau ir dabar nesidžiudamas eina mūsų organizacijoms į talką. 1962 m. sausio 5 d. M. Motiekaitis De Paul konservatorijos salėje davė piano rečitalį, kuris bus priimtas pedagogų dėmesin, jam laikant egzaminus, kad gautų Master of Music laipsnį. Apie tai buvo paskelbta ir spaudoje ir per radiją. Jis kvietė savo tautiečius, kad jam suteiktus moralinę paramą šioje jam svarbioje valandoje.

O kaip mes į tai reagavome? Debiutantas negalėjo jaustis turįs savo tautiečių tarpe stiprų ramstį, dėkingą dirvą, autoritetinę užnugarį, matydamas nedidukėje salėje pusę tuščių kėdžių. O juk prie pirmosios progos uodo skambančiu balseliu: "Brolyti, brolyti" organizacijos kreipsis į tą patį Manigirdą, prašydamos pagelbėti pra-

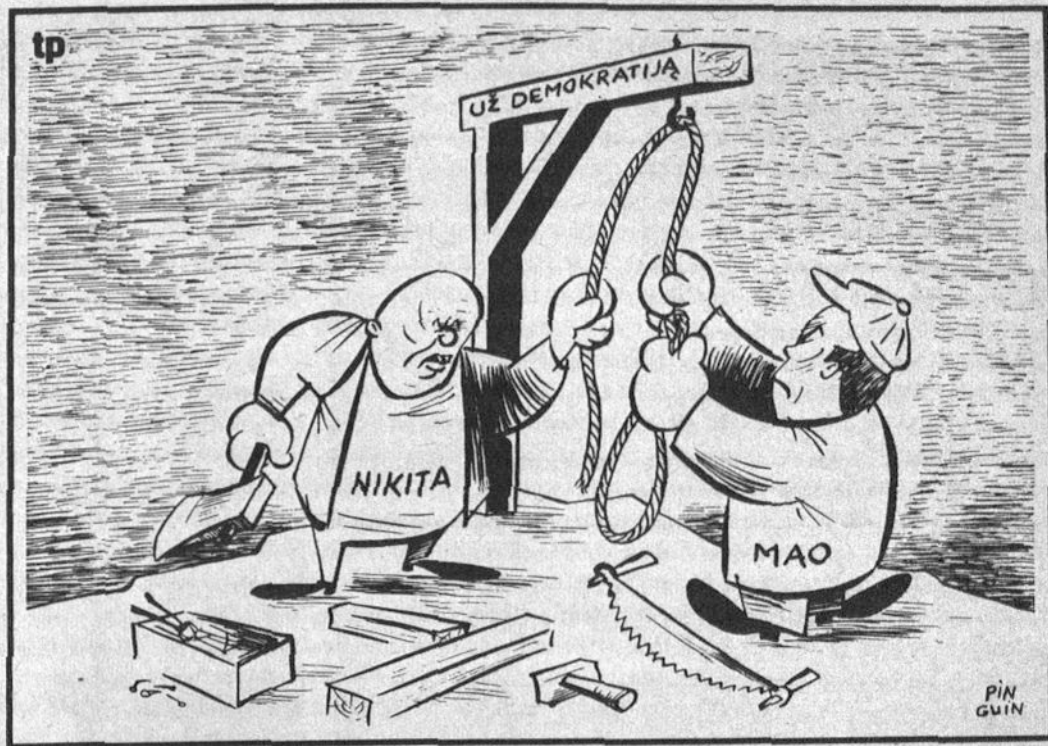
kaip ir kitos jos pastabos, nėra esminės.

Vien tik faktas, kad studentai dar suvažiuoja, pasėdi per pranešimus bei paskaitas ir "turi gerus laikus" suvažiavimo linksmoje dalyje (kai kurie sako -- pagrindinėje), dar nekalba LSS naudai.

ED. ŠULAITIS

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

-- Vienas iš mūsų dabar turi išbandyti!...

KOMUNISTINĖ KINIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

nutarė "pradurti votį", išbraukdamas iš satelitų tarpo, lyg kokią dulkę -- Albaniją, Mao nebegalėjo tęsti toliau savo klastingos politikos. Jis nebegalėjo toliau šypsotis ir ploti Maskvai, mokydamas ir toliau Tirana, kaip atakuoti ir kritikuoti, žinoma, tik žodžiais Chruščiovo idėjas.

Norėdamas dabar susitaikyti su SSSR, Mao nebegalėjo palaikyti Enver Hodja. Jis taip pat turėtų atsisakyti ir savo kai kurių tarptautinės politikos tezių, kurias jis skelbia ir dėl kurių Kinija turi nemažai šalininkų Azijoje ir Afrikoje (anti-imperializmas ir anti-kolonializmas). Kai "Izviestija" paskelbė prezidento Kennedy jam suteiktą pasikalbėjimą, Mao-Tse-Tung pasipiktino pacifistinėmis, kaip jis pavadino, Chruščiovo iliuzijomis. Mat, Pekinas, priešingai Sov. S-gai, netiki galimybe bendradarbiauti su Vakarais ar JAV.

nimo gojelius" -- "Tautos Namus." Bet ir šioje srityje -- kiek srovių, tiek namų. Ir jie visi -- lyg kišenė.

Tokioje kišenėje atsidūręs jaunimas, ar gali didžiulius? Ar jis čia gali išdžiūti pakviesti taip pat ir savo kolegas svetimtaučius? Šių dienų Amerikos technikos akimis žiūrint, ar čia yra įrengimų tikram polsiui: sportui, muzikai, žaidimams, plaukiojimui, koncertams, skaityklai, parodėlėms ir t.t.?

Tuo atžvilgiu Chicago yra laimingesnė. Čia turime Tėvų Jėzuitų globojamą Jaunimo Centrą. Bet kas dedasi kitur?.. Studentai, neturėdami nuosavų patogumų eina pas svetimtaučius. O mes? --mes kovojame dėl asmeniškų pozicijų.

Mes turime vienintelį mūsų tautietį muzikos daktarą L. Šimutį. Štai jau atsirado ir antrasis kandidatas, kuris žengia į muzikos kvalifikuotą poziciją, tai yra -- M. Motiekaitis. Po jo jau iš anksto numatomi dar keli (A. Vasaitis ir kt). Ar tai nėra mūsų tautos pasididžiavimas? Nesuprantama, kodėl tiems būsimiems mūsų tautos kareiviams, kurie kala ginklus ne fizinei jėgai, bet kad užkariavus pasaulį su daug galingesne, bet švelnia jėga -- menu ir mokslu, nenorime ištiesti pagalbos rankos?

Tad štai kur yra pirmas tikrasis rūpestis, kaip atvadavus Lietuvą.

Daug minčių davė Alg. Nasvytis savo straipsnyje: "Susitarę ir aktyviau veikdami daug daugiau padarytume" (Žiūr. Dirva 1962.1.8 d.). Ryškiau pasisakė Pranas Dailidė savo straipsnyje: "Kova už Lietuvos laisvę" (Žiūr. Draugas 1962.1.8 d.). Pasikutiniame straipsnyje be ko kito pasakyta: "Deja, lietuviškos išlaikymo klausimas pas mus nėra tvarkoje. Tik dalis lietuviško jaunimo laikosi savo kilmės idealų. Kita dalis jau yra pasinėrusi ar pasineria į kitataučių jūrą. Iš tos dalies jau negalima tikėtis ateityje kovotojų už Lietuvos laisvę. Tėvų pareiga čia būtų iš mažens prilaikyti jaunąją kartą lietuviškoje įtakoje, skatinant ją gerbti lietuviškas tradicijas, dalyvauti lietuviškose organizacijose ir įkvėpti meilę visam, kas yra lietuviška".

Bet gi dar didesnis "deja" yra, kad mūsų tėvai dar vis tebesirūpina savo ambicijos tuščiomis paskutinėmis trofėjomis, o nesirūpina savo būsimos kartos gėrbūviu tikrosiomis priemonėmis.

Tad štai kur nuveda mintis, besiklausant M. Motiekaičio rečitalio, ir matant kaip į tai reaguojama mūsų visuomenė.

Vėliava" rasime straipsnį, kuriame pabrėžiama, jog taikos ar karo klausimas esąs antraeilis. Pirmoje vietoje statoma karas prieš imperializmą ir kolonializmą. Šitas Chruščiovo noras išvengti karo ir bendradarbiauti, Mao-Tse-Tung yra vadinamas "silpnyste", kurią JAV mokėsianti išnaudoti pragai pasitaikys.

Tas priekaištas mums gali atrodyti neįtikėtinas, atsimenant Maskvos politiką Berlyno klausimu, Suomijoje, Pakistane, Afrikoje, ilgą atominių bandymų eilę ir t.t. Mes manome priešingai, nes daviniai ką kitą sako; bet, matyt, jie Mao nepatenkina.

Didžiausias Kinijos troškimas tai tapti lygiateise su Sovietų Sąjunga, ne su satelitu. Ji nori dalyvauti turėti svarų vaidmenį bet kokiuose tarptautiniuose pasitarimuose. Taip pat gauti pakankamą ekonominę paramą iš Rusijos, bet ne kaip išmaldą, o turimų turty pasidalinimo principu.

Atrodo, kad kiniečiai bus patikėję ir dar tiki viena Molotovo deklaracija iš 1955m., kai jis dar buvo užsienio reikalų ministru, kuri skelbė, kad greitai laiku komunistinio pasaulio valdžia bus dviejų lygiųjų rankose. Aišku, tas pažadas buvo neįvykdytas ir politikoje Sov. S-ga težiūri savo interesus. Mao-Tse-Tung atsisako su tuo sutikti ir atrodo, kad krizė turi tendencijos augti ir išsiskyrimo plyšiai didėti.

Tuo tarpu Kinijos komunistų žurnale "Raudonoji

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
Telef. PR 8-9259

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS
Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. MARTEL 3 star Cognac 5th 5.39
2. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th 4.98
3. Arrow Coct. MARTINI or MANHATEN KVORTA 2.98
4. COINTREAU Liqueur 5th 4.75
5. Da SILVA 10 metų brandy .. 5th 3.69
6. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 3.59
7. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
8. Import. Prancūz. likerai 5th 2.98
9. KIJAF VAYNAS 5th 1.75
10. ZELLER SCHWARZE KATZE vynas 5ths. 1.29

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

SPAUDOS MECENATAS

Pranas Ivanauskas

Pranas Ivanauskas, Anglijoje, Nottinghamame, dirbąs angliakasiu, perka kiekvieną naują pasirodžiusią lietuvišką knygą, nepaisant, kur ir keno ji būtų išleista. Anglijoje jis turi skaitlingiausią bibliotekėlę knygų, pasirodžiusių po Antrojo pasaulinio karo. Užuoat siuntes kalėdinius atvirukus, jis savo draugams užsako DIRVĄ. Jau keli metai jis savo lėšomis užsako lietuvių periodiką Vokietijoje esantiems ligoniams. Jis vi-

sada yra dosnus aukomis, kur liečiami lietuviškieji reikalai.

— Kiek esate išleidęs lietuvių spaudai nuo tada, kai atvykote Anglijon?

— Tiek, kiek Nottinghamame kaštuotų trijų aukštų namai — atsako į tokį klausimą angliakasis, pabrėždamas, kad namų vis neįstengė įsigyti. Jo nuomone, lietuviškos knygos jam yra didesnis ir vertingesnis turas, negu nuosavybės įsigyti namai.

— Man nebuvo lemta baigti aukštesnių mokyklų, bet aš jaučiu ir žinau, kad Lietuvai laisvę iškovojo ne namai, bet spausdintas žodis. Jeigu išėivijoje bent kas dešimtas politinis emigrantas pirkty lietuviškas knygas, mes būtume daug atsparesni prieš svetimas girtas, kurios mus sumala, nes didžioji mūsų dalis, ypač inteligentijos, daugiau dėmesio kreipia į prabangišką grindų kilimais išpuošimą, negu į knygų spintą, kurioje, jei perkūnas trenktų, tikėkite, lietuviška knyga nenukentėtų...

— Neturite nei namų, nei automobilio, nei... žmonos. Kaip pergabenate tokį sun-

DIDŽIOJI BRITANIJA NEPRIPAŽISTA PABAL- TIJO VALSTYBIŲ OKUPACIJOS

Numatomos derybos dėl Berlyno tarp Vakarų ir Rytų sukėlė pagrįstą susirūpinimą Europos pavergtų tautų tarpe. Tose derybose neišvengiamai turės būti paliesti ir tų tautų reikalai. Pabaltijo kraštai turi daugiausiai pagrindo susirūpinti savo likimu, ypač po pasklidusių gandų iš Amerikos, esą Vakarai pasiruošę pripažinti Pabaltijo valstybių okupaciją už Sovietų nuolaidas Berlyno derybose. Spėjama, kad tie klausimai taip pat bus svarstomi per paskutinį Amerikos prezidento ir D. Britanijos ministro pirmininko susitikimą Bermudoje.

Britų Lietuvių Taryba (lietuvių, D. Britanijos piliečių) organizacija Londone pasistengė išaiškinti tuo reikalu tikrą padėtį ir ji buvo užtikrinta, kad D. Britanijos vyriausybės nusistatymas Pabaltijo valstybių aneksijos klausimu yra nepasikeitęs nuo 1946 metų, kada tų kraštų aneksija buvo tik de facto pripažinta.

Jos Didenybės vyriausybės politika ir šiandien tebėra ta pati: nepripažinti de jure Pabaltijo valstybių aneksijos.

British Lithuanian
Council,
55, Ringmer Avenue,
London, S. W. 6.

Pereitais metais, rugsėjo 30 d. Lietuvių Namų bendrovės valdyba sušaukė neoficialų bendrovės akcininkų susirinkimą, kurio dienotvarkę sudarė du klausimai: parduoti ar neparduoti Lietuvių Sodybą?

Susirinkimui pirmininkaujantis J. Lūža, Sodybos administratorius, susirinkime esantiems akcininkams pasiūlė balsuoti už dvi išėjusias: parduoti, ar neparduoti? Buvo balsuojama pagal turimą akcijų kiekį. Už pardavimą buvo pasisakyta 1300 akc., prieš pardavimą — 707 akc. (Viso akcijų yra apie 10,000).

Diskusijose už pardavimą pasisakė: bendrovės direktoriai ir St. Kuzminskas, Dr. K. Valteris, P. Varkala, J. Vilčinskas, Banaitis ir Bruzgyis. Prieš pardavimą: T. Vidugiris, P. Bulaitis, K. Deveikis, B. Daunoras, A. Žukauskas, V. Kasparas ir J. Salčiūnas.

J. Vilčinskas, Tautos Fondo įgaliotinis, turįs Tautos Fondo 300 akcijų, kurios buvo pirktos ne Sodybai įsigyti, bet Lietuvių Namams, Londone, pasisakė už Sodybos pardavimą, Lietuvių Sąjungai suaukotos akcijos, kurias valdo Sąjungos Val-

VIRŠUJE: Anglijos lietuviai rašytojai, skaitę savo kūrinius literatūros vakare, Londone. Iš kairės sėdi: K. Barėnas, F. Neveravičius, D. Sadūnaitė-Sealey, R. Spalis ir V. Šlaitas. Į literatūros vakarą atsilankė gausus būrys lietuvių. Vakaru vadovavo E. Pranskūnienė.

kų knygų turtą, kai tenka keisti kambarį?

— Esu labai sėslus. Knygos ir priverčia mane tokiu būti. Namų ir automobilio neturiu, bet trečiojo "turto" neatsisakau įsigyti, tik visa nelaimė, kad šioje srityje neturiu patyrimo: mat dar nė karto nebuvau vedęs, o, kaip žinote, tokie dabar juk nemadoje... — atsi-kerta nottinghamietis angliakasis, lietuviškos knygos mylėtojas. (B. D.)

Anglijos lietuviai sodybos neparduoda

dyba, (apie 300 akcijų) taip pat pasisakė už pardavimą. Tokiu būdu, spėjama, tos "vienosė rankos" laikomos akcijos ir nulėmė klausimą Sodybą parduoti.

Nepaisant tokio akcininkų nubalsavimo, didžioji dalis lietuvių, rėmusių Lietuvių Namų Bendrovę perkant Sodybą, buvo priešingos nuomonės: rasti kokią nors išeitį, bet Sodybos neparduoti, juo labiau, kad paskutiniųjų metų Lietuvių Namų Bendrovės finansinė padėtis žymiai pagerėjo.

Bendrovės valdyba, jausdama visuomenės nuotakas, apsisprendė Sodybos pardavimo klausimą atidėti... Tuo būdu Sodyboje vėl rengiamasi naujam vasaravimo sezonui.

Amerikos lietuviai, pravažiūjoja pro Londoną, kviečiami taip pat viešnagėn į Anglijos lietuvių pasididžiavimo vietą — Lietuvių Sodybą.

Br. Daubaras

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO --
"ALMA MATER"

SUKRAUTOS GĖRYBĖS IR GALIMYBĖS JOMIS PASINAUDOTI

Milijonai žmonių pasaulyje badą, bet Amerika nežino, kur dėti maistą. Milijonai vaikšto nuogi ir basi -- o amerikiečiai neapsisprendžia, kurį rūbą ta ar kita proga apsilvilti, kaip ištuštinti spintas.

JAV vyriausybė, ypač karinės pajėgos, kasmet turi gėrybių perteklių 7 - 8 milijonų dolerių vertės. Nežino, ką su gėrybėmis daryti, nes kai kurios jų nors ir naujos, mažai kam ir tinka, mat, pasensta vos pagamintos, pvz., raketos, lėktuvai.

Jei kas keliavo iš New Yorko į Šiaurę, Hudsono upės pakrantėmis, be abejo, matė netoli West Point kokį tūkstantį laivų, upėje lynais surištų, kurie laukia "natūralios mirties" dar nuo antrojo pasaulinio karo. Vienam Kalifornijos užkampyje esu matęs tūkstančius motorinių ir bemotorinių naujų valčių, prieš daugelį metų padarytų karo reikalams ir nepanaudotų. Sukrautos viena ant kitos kaip malkos, pūva -- rūdija.

Jei kas keliavo plentais iš Los Angeles į Chicago, tikrai matė pakelėse ištisas mylias "avilių". Tai ne aviliai, o užkonservuotas sviestas, pieno milteliai ir kiti maisto produktai. Nebuvo kur jų dėti, tai valdžia supirko, užkonservavo ir dabar nežino, ką su tuo maistu daryti.

JAV teritorijoje ir karinėse užjūriuose mėtosi tūkstančiai įvairiausių atliekamų dalykų, kurie yra arba pasenę arba kariuomenei neberekalingi.

Dabartiniam JAV prezidentui labai rūpi tas gėrybių perteklius. Jį parduoti negalima, nes pirkėjai neturi pinigų. Išdovanoti viską irgi negalima, nes kai kurios draugiškos valstybės tuoj pat subankrutotų dėl tų Amerikos dovanų, negalėdamos savo prekių parduoti.

Mus, lietuvių, labiau interesuoja maisto ir rūbų perteklius. Maistą mes gaudavom iš JAV valdžios lietuviams tremtiniams Vakarų Vokietijoje. Deja, tremtinių skaičius labai sumažėjo ir JAV vyriausybė nebenori mažų kiekių duoti, nenori atsikūrusiai Vokietijai skirti, arba neapsimoka vežti į uostas. Pagaliau, amerikiečiai galvoja, kad vokiečiai gali ir privalo neturtinguosius pakankamai aprūpinti.

Mes, lietuviai, norėtumėm gauti naujų medžiagų, rūbų, kuriuos dėtumėm į siuntinius ir siųstumėm į Lietuvą, į Sibirą. Deja, JAV Kongresas, tų turtų savininkas, nenori duoti nei jokio

skuduro, jei jis siunčiamas už geležinės uždangos, kad tuo labiau nesustiprintų komunizmo. Tačiau teoretiškai ir pagal naujausius įstatymus (PL 87-195) bei paskutinį Prezidento parėdymą, Balfas, kaip registruota šalpos organizacija, turi privilegiją gauti atliekamų gėrybių, jei tik įrodys kaip ir kur jos bus panaudotos.

Šia proga galima būtų pažymėti, kad mūsų ateitininkai, skautai ir kiti organizuoti jaunimo vienetai (kaip vasaros stovyklos) gali gauti daugelį gerų dalykų iš valdžios nemokamai. Ypač maistą. Jei tos organizacijos būtų apsukresnės, galėtų ir daugiau gauti, nes JAV tikrai turi milijniškus perteklius.

Maisto perteklių (Surplus food) tvarko Agrikultūros Departamentas. Norint maisto gauti, į tą departamentą reikia tiesiog ir kreiptis. Tai turi būti daroma iš anksto, kalendorinių metų pradžioje, jei pvz., norima maisto gauti vasaros stovykoms. Balfas savo prašymus maistui paduoda anksti rudenį, beveik prieš metus laiko. Tie Balfos prašymai tvirtinami JAV ambasados Vakarų Vokietijoje ir tik tada svarstomi Washington, D. C.

Kitoms gėrybėms nemokamai iš JAV vyriausybės gauti procedūra daug painesnė. Pirmiausia reikia tas gėrybes susirasti artimoje karinėje aplinkoje. Mat, kol kas centrinio sandėlio nėra, gėrybės išsklaidytos karinėse apygardose ir ten lengvai painformuoja, kas yra atliekama. Ypač daug turto Chicagos rajone. Suradus gėrybes, reikia užpildyti tam tikras prašymo formas ir sandėliai nurodys tolimesnį gėrybių išgavimo procedūrą. Jei iki šiol už šias gėrybes buvo reikalaujama bent simbolinis mokestis, tai dabar jas galima gauti nemokamai jei tik nereikia remontuoti ar karinio transporto naudoti.

Jei kas interesuotųsi ir norėtų gauti daugiau informacijų, tegul parašo Balfos reikalų vedėjui (105 Grand St., Brooklyn II, N. Y.), bus stengiamasi tarpininkauti, nes Balfas Washingtonė yra registruotas ir žinomas. Jei kas norėtų betarpiškai gauti informacijų, turi rašyti Mr. Herbert J. Waters, Acting Administrator for Material Resources, AID, Department of State, Washington, D. C.

KUN. L. JANKUS

PIANISTĖS LEONOS LAURAITIS REČITALIS

1962 M. SAUSIO 21 D., 4 VAL. P. P.

CHICAGOJE,

Jaunimo Centro didžioje salėje

5620 So. Claremont St.

Bilietai gaunami:
Jaunimo Centre,
telef. PR 8-7227
J. Karvelio prekybos namuose,
3322 S. Halsted
St., telef.
YA 7-0677.

Visi kviečiami
atsilankyti.

Anglijos lietuvių sodyba graži vieta vasaravimui.

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Čiurlionio ansamblio koncertas, įvykęs sausio 13 d. Naujosios parapijos salėje, praėjo dideliu pasisekimu. Salė buvo pilna svečių, o dainuojamas dainas reikėjo nuolat kartoti. Koncertą užbaigus tradicine daina - Namo, į sceną buvo įneštos gelės ir dovanos, pagerbiant dirigentą ir vadovą muz. A. Mikulskį, kanklių vadovę O. Mikulskienę, solistus - A. Stempužienę, V. Verikaitį ir visus ansamblio dalyvius.

V. Pliodžinsko nuotrauka

ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS BUVO LABAI GERAS

Jei dažnai girdime pasakymą, kad savo krašte sunku pranašuoti, tai Čiurlioniečiai ši kartą savame Clevelande tikrai tokiais pabuvo. Į koncertą susirinko daugiau svečių negu patys Čiurlioniečiai tikėjo ir pritruko kėdžių. O pats koncertas susilaukė tiek ovacijų, kad beveik retą dainą nereikėjo kartoti.

Iš kur toks didelis pasisekimas? — dažnas gali paklausti. Žinoma, teisingą atsakymą gali duoti muzikos specialistai, bet eilinis žiūrovas, mylįs lietuvišką dainą ir tokių koncertų nepraleidžias, maždaug taip atsako:

Muz. A. Mikulskis, visad giliai ėmęs lietuviškų dainų išpildymą, šį kartą labai vykusiai išsiplėtė į platumą. Repertuaras toks, kur viena daina įvairesnė už kitą. Ir repertuaras jau patenkina sentimentalų lyrikos mėgėją, bet lygiai patenkina ir norintį plačiau, galingiau ir kovingiau iš visos krutinės užtraukti.

Čiurlionio ansamblio jaunoji karta, kuri pakeičia vyresnius, jau ne tik

šiai sau choro dalyviai, bet pradėjo tikrai dainuoti. Ir tai Čiurlionio ansambliu beveik iš pagrindų atnaujino ne tik veidais, bet ir gražiu dainavimu. Iš tų jaunųjų išaugo ir gerų solistų, kaip Irena Grigaliūnaitė.

Čiurlionio ansamblio didelio pasisekimo trečioji priežastis tai du geri kvietiniai solistai — Aldona Stempužienė ir Vaclovas Verikaitis, kuriems taip pat duota daug plačiau ir įvairiau pasireikšti. Kaip A. Stempužienė nepamainoma Piemenėlių raliavime, taip V. Verikaitis briliantiniai sužibėjo širdgėlos dainoj. O abu solistai dainuodami iškasu šulnelį.

Prie šių visų teigiamybių reikia priskirti ir, taip sakančią, labai mielą publikos nusiteikimą. Kai pirma daina — Dainų dainelės (J. Naujalis) publika pagavo, taip iki pabaigos nepaleido ir net augančiai į naujų dainų garsus ji reaguodama plojo.

Muz. A. Mikulskio dirigavimas buvo taip pat šventiškos šilumos pagautas, tarp didingumo ir laisvumo

gražų derinį turįs. Ir visa tai koncertą padarė malonų. Ir tai Čiurlionio ansambliu didelį ir atmintiną, kokių ne taip dažnai pasitaiko.

Baigiant šias kelias pastabas, norėtusi lietuviškoms kolonijoms priminti, kad Čiurlionio ansambliu, rengdamos didesnius parengimus, ir ieškodamos patrauklios programos, atsimintų. Ansamblis skamba didingai, patraukliai ir gailinančiai. Jį vėl girdėti saviesiems ir garbė parodyti svetimiesiems.

• **Antanas Jonaitis**, Dirvos skaitytojas ir rėmėjas, guli Polyclinic ligoninėje, 221 kambaryje. Pirmadienį, sausio 15 d. padaryta vidurių operacija.

• **BALFas**, nuo sausio 15 iki 31 d. Clevelande renka dėvėtus drabužius ir avalinę.

Atneškite į šv. Jurgio parapijos salę.

• **Lithuanian Village bendrovės** akcijų blankai su lietuviška emblema jau atspausdinti ir išduodami visiems akcininkams, kurie yra sumokėję pinigų. Bendrovės narių pirmasis metinis susirinkimas šaukiamas vasario 23 d., Lietuvių salėje. Balsavimo teisę turės visi akcininkai, kurie bus sumokėję pasižadėtus pinigus iki vasario 1 d. Bendrovės vadovybė kviečia visus tautiečius įsigyti Lithuanian Village bendrovės akcijas ir tapti jos pilnateisiais nariais.

siais dalininkais. Prašoma kreiptis į bendrovės direktorių arba pas AL Piliečių Klubą vedėją Povilą Šukį pačiame klube (telef. EX 1-1143).

• **K. Karalis** mokėdamas už Dirvą įteikė \$5.00 auką.

• **Metinis A. L. Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus narių susirinkimas** šaukiamas sausio 21 d., sekmadienį, 12 val. Dirvos patalpose — 6907 Superior Avenue.

Susirinkimo dienotvarkė: Prezidiumo rinkimas, valdybos pranešimas, revizijos komisijos pranešimas, susipažinimas su ALTS centro valdybos bendraščiais, valdybos rinkimai ir revizijos komisijos rinkimai ir einamieji reikalai.

Visi nariai prašomi susirinkime dalyvauti. Nariai neužsimokėję už 1961 m. nario mokestį prašomi jį sumokėti susirinkime.

Parduodamas palikimas

Du plytiniai namai ant vieno sklypo. Vienas yra 2 šeimų 6-6, kiekvienas butas turi atskirą rūšį ir šiltu vandeniu apšildomi.

Kitas vienos šeimos iš 5 kambarių, apšildomas šiltu pučiamu oru. Du geri garažai. Teismo įkainuotojo įvertintas \$37,000. Parduodamas pigiau tos kainos. Geros pajamos.

Toje vietoje labai lengva išnuomoti. Dėl platesnių informacijų prašome skambinti

East Shore Realty
Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 IV 1-6900
Res. MU 1-2154

SPORTAS

CHICAGOS LITUANICA — HANSA 2:2

Lituanicos futbolininkai antrame savo susitikime salės futbolo pirmenybėse pelnė dar vieną tašką, sužaisdami su Chicago Hansos komanda 2:2. Po šių rungtynių lietuviai dalinasi pirmą-antrą vietą pirmenybių lentelėje su ukrainiečių Lions vienetu. Šios abi komandos turi surinkusias po 3 taškus, tuo tarpu kai kitos — mažiau.

Sausio mėn. 14 d. rungtynėse Lituanica sukojo vidutiniškai. Kaip paprastai, mūsiškiams trūko staugumo ir greitumo.

Pirmąjį įvartį pelnė vokiečiai, kurie vartininko A. Jurksaičio atmuštą kamuolį įspraudė į vartus. Tik po

VLADO BRAZIULIO

vadovaujamoji dramos studija

SAUSIO 20 DIENĄ,

LIETUVIŲ SALEJE

VAIDINA

UOŠVĖ-

Balio Sruogos 3 v. komedijos premjerą

Pastatė ir režisuoja

VYTAUTAS MATULIONIS

PRADŽIA 6 VAL. VAK.

Bilietai — nuo \$1.50 iki \$3.00 —

parduodami Dirvoje, Prekybos namuose.

Po vaidinimo š o k i a i ir bufetas iki 1 val. n.

Groja R. MAČIO kapela.

Įėjimas į šokius nuo 9 val. vak. \$1.00.

pertraukos krito išlyginamas šūvis (V. Palčiauskas). Tada vokiečiai vėl tuoj pat persvėrė, kada jų naudai priteista bauda suklaidino Lituanicos gynimą, palikusi neuždengtą Hansos žaidėją. Baigiantis rungtynėms, H. Jenigas pasiuntė tolimą kamuolį į kampa, kurio vartininkas ne nebando laikyti.

Pažymėtina, kad įvartius pelnė tie patys Lituanicos žaidėjai, kurie pirmame susitikime prieš Maroons taip pat buvo sukalę po vieną įvartį.

Nors pirmenybių pradžia lietuviams yra labai palanki, tačiau jų dar laukia 5 rungtynės iš kurių 3 bus labai sunkios (prieš Eagles, Schwaben ir Slovaks). Jeigu iš tų 5 susitikimų Lituanica pavyktų sukalti bent 4-5 taškus, išlikimas "major" divizijoje, atrodo, būtų garantuotas. Mūsų nuomone, Lituanica atsistojimas VI-je vietoje pirmenybių pabaigoje būtų gana geras pasirodymas.

Sausio mėn. 21 d. Lituanica kovos prieš Schwaben komandą, kuri pirmame susitikime suplėkė Slovaks net 5:0, bet krito prieš Eagles 0:2.

Praėjusio sekmadienio rungtynes stebėjo virš 2,000 žmonių, iš kurių virš 200 buvo lietuviai. Edv. Š.

Pittsburgh

Vasario 16 d. minėjimas

Amerikos Lietuvių Tarybos Pittsburgho skyriaus ruošiasi Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimui, kuris įvyks vasario 18 dieną, 3 val. p. p., Lietuvių Piliečių Svetainėje, South Side, Pittsburgh 3, Pa.

Vyriausiu kalbėtoju yra pakviestas iš Clevelando Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkas Stasys Barzdukas. Taip pat iš žymesnių svečių pakviesti Pensilvanijos gubernatoriaus Mr. Davis L. Lawrence, Pittsburgho miesto mayo-

ras Mr. Joseph Barr, kongresmanas James Fulton, dvasiškija ir kiti.

Mėninę programos dalį išpildys šv. Pranciškaus Akademijos studentės, vadovaujamos seselės M. Francoscos.

Šv. Kazimiero bažnyčioje tą dieną bus atlaikytos pamaldos už mūsų kenčiančią tautą ir ištremtuosius Sibire.

Visos draugijos prašomos tą dieną neturėti jokių kitų susirinkimų, o gausiai dalyvauti pamaldose ir paminėjime. Po paminėjimo bus vakarienė visiems svečiams apatinėje svetainės salėje, kur visi galės praleisti jaukiai laiką, pasidalindami mintimis ir įspūdžiais.

Tad iki pasimatymo vasario 18 dieną Lietuvos Nepriklausomybės paminėjime.

Ryte Spingytė

• **JAV doleris** šiuo metu Kanadoje yra pakilęs ir jis vertas \$1.04. O prieš metus laiko buvo priešinga padėtis.

• **Maršalas Montgomery**, kurio kelionė sovietijoje jau buvo sukėlus kontraversiją, ne tik Anglijoje, balandžio mėn. žada lankytis Kuboje.

• **Ohio gubernatorių Di Salle** pranešė, kad jis pakeičia nuomonę ir sieks perrinkimo. Iš demokratų pusės jo konkurentu bus vyr. prokuroras Mark McElroy. Iš respublikonų rimčiausiu kandidatu laikomas valstijos auditorius J. A. Rhodes, kuris turi daugiausia davių būti nauju Ohio gubernatorium.

**Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!**

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Čiurlionio Ansamblio koncerto metu įspūdingais dalinasi Bendruomenės Tarybos pirm. St. Barzdukas, svečias kun. Povilas Jatulis, atvykęs iš Romos, o anksčiau lietuvių kapeliono pareigas ėjęs Adelaidėje, Australijoje, Dr. J. Sandargas, Jūratė Naujalienė, vasario 16 d. grįžtantį iš Australiją, Emilija Žitkienė ir Aldona Samargienė.

V. Pliodžinsko nuotrauka

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN **OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30**

4% **SUPERIOR SAVINGS**

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

DEPOSITS MADE BY JANUARY 20th
EARN INTEREST FROM JANUARY 1st

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763 **936 East 185 St. KE 1-7770**

DIRVA

Nr. 7

1962 m. sausio 17 d.

KAS IR KUR?

• Du lietuviai kunigai, kaip pranešama iš Maskvos, buvo teisiami už tai, kad iš JAV gavę pinigų ir rūbų ir jais spekuliuojo, kad galėtų vykdyti statybą. Pavardės nebuvo nurodytos.

• Romo Viesulo grafikos paroda atidaryta sausio mėn. Pratt Graphic Art Centre, 795 Broadway, New Yorke. Galima lankyti nuo 10 val. ryto iki 10 val. vak. ir šeštadieniais iki 5 v. v.

• Jurgis Skrinska, Suvalkijos ūkininkas, į JAV atvykęs po antrojo pasaulinio karo ir gyvenęs Chicagoje,

širdies liga mirė sausio 13 d. Clevelande gyvena jo sūnus Dr. J. Skrinska, Chicagoje liko žmona. Kituose kraštuose gyvena kiti vaikai.

• Draugo romano konkurso dvyliktojo mecenatu yra Jonas Tumosa, iš Toronto, Kanadoje turįs vokiečių firmos Nord Mende radijo aparatų atstovybę.

• K. Ramonas, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• Dr. J. Jurkūnas, iš Los Angeles, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• Jonas Cinkus, iš Cicero, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• B. Sruogos Uošvė, LFK Lituanicai pakvietus, bus vaidinama Chicagos Jaunimo Centre vasario 17 dieną.

Nepažįstantiems to įžymaus kūrėjo — poeto ir dramaturgo Sruogos bus tikrai didelė staigmena. Rodosi, net būtų sunku tikėti, kad tiek skirtingi, nieku būdu nelyginti veikalai, kaip pav. Milžino Paunksmė ir Uošvė, yra to paties autoriaus parašyti.

• J. Šalčius, iš Pittston, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• S. Giedrikis, iš S. Orange, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

ELEMENTORIUS "E"

išmokys vaikus lengviausiai skaityti

Elementorių paruošė žinomas pedagogas Ignas Malėnas pačiu naujausiu metodu. Išmokti skaityti reikia tik pusės laiko, negu kitais metodais. Tik duok elementorių, ir paskaityk pirmąjį skiemenį. Toliau vaikai patys skaitys.

Vaikus galima pradėti mokyti skaityti jau 4 metų, kai tik susidomi skaitymu.

Elementorius ruoštas 25 metus. Gausiai iliustruotas dail. V. Simankevičiaus spalvotais piešiniais. Yra 112 psl. Išleido Ateitis Brooklynne, N. R. Spaudė saleziečių spaustuvė Italijoje. Kaina 2.50 dol. Gaunama adresu: Ateitis, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y., ir pas platintojus. Įsigykite tuojau. Savo vaikučiams padarysite didelį džiaugsmą. (Pr.)

DETROIT

Auka gimnazijai

Detroitėje gyveną lietuviai teisininkai, mirus kolegai teisininkui dr. B. Baleniūnui, vietoje gėlių paaukojo 36 dol. Vasario 16-os gimnazijai.

Radio Klubo koncertas

Sausio 20 d., 6:30 val. vakare, buv. Lietuvių sveikinimo įvyks "Lithuanian Voice" radijo valandėlės ruošiamas koncertas. Tai bus lietuviškos dainos vakaras. Programoje žymiausios Kanados lietuvių muzikinio meno jėgos — solistas Vaclovas Verikaitis, Toronto Vyrų kvartetas ir muz. S. Gailevičius. Koncertas skiriamas visiems, o ypatingai jaunimui. Vaikams iki 12 metų įėjimas nemokamas.

Dar viena naujiena, tai "Lithuanian Voice" radijo valandėlė pradės pastoviu laiku transliuoti savo programą sekmadieniais nuo 8:30 val. ryto. Tačiau tai programai sekti reikės turėti FM aparatus.

Vasario 16-ji

Šiais metais Vasario 16 minėjimas yra ruošiamas Vasario 25 d. Western aukštesnės mokyklos patalpose. Lietuvių kalbėtojų bus Lietuvos atstovas Washingtono Juozas Kajeskas.

Pinigių rinkėjų susirinkimas

Š. m. sausio mėn. 21 d., 12 val. 30 min. perkamų namų patalpose (3009 Tillman) šaukiamas namams pirkti pinigų rinkėjų susirinkimas, kur bus aptariama tolimesnė pinigų rinkimo eiga ir suteikti nauji galiojimai.

TORONTO

Lietavos Nepriklausomybės Tolką sudaranti organizacija Vasario 16-sios minėjimas banketo forma yra ruošiamas vasario 10 d., 7 val. 30 min. vak. Lietuvių

DIRVAI AUKOJO

L. Garbačiauskas, Toronto\$5.00
St. Banelis, Toronto 2.00
J. Kaklauskas, Cleve. 2.00
P. Ličkus, Chicago 1.00
P. Narbutis, Chicago 2.00
J. Guobys, Providence 2.00
V. Gegevičiūtė, Chic. 1.00
A. Gantautas, Bridgeport 1.00
W. Dilis, E. Orange 2.00
P. Dzekonskas, Detroit 5.00
V. Krivickas, Cleveland 2.00
V. Kecorius, Toronto 5.00
J. Satkus, St. Catharines 5.00
J. Undraitis, Rockford 2.00
H. Šiaurys, Cornwall 3.00
J. Jankaitis, Toronto 2.00
K. Daugvydas, Detroit 3.00
A. Jaras, Melrose Park 2.00
J. Liaukus, Brooklyn 2.00
M. Paškevičius, Chic. 4.00
J. Lušaitis, Phila. 2.00
N. Miškinis, Detroit .. 5.00
A. Ratkelis, L. Angeles 5.00
Ing. V. Kruminas, Venezuela 5.00
M. Kildisas, Worcester 2.00
Dr. P. Sutkus, So. Holland 5.00
Dr. A. Vabalas, Venezuela 5.00
K. Karalis, Cleveland 5.00
Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

PHILADELPHIA

Kviečia į BALF vakarą

BALFo 52-sis skyrius Philadelphiaje šių metų vasario 3 d., šeštadienį, 6:30 valandą vakaro, Lietuvių Muzikalinio Klubo (Lithuanian Music Hall) patalpose — 2715 East Allegheny Avenue, Philadelphia 34, Pa., ruošia įdomų žodžio, muzikos, dainos ir šokių vakarą.

Netenka mūsų visuomenei aiškinti, kas yra BALFas, ko jis siekia, ką daro, kuriuo tikslu tą vakarą rengia? Atsakyti į tai galima vienu žodžiu: šalpa.

Šalpa mūsų brolių ir sesių, į vargą patekusių. Tad ir vėl kreipiamės į lietuvišką visuomenę su prašymu mus paremti ir kuo gausiausiai į tą vakarą atsilankyti. Atsilankę nesigailėsite.

Rengėjai žada įdomią jaunųjų menininkų programą, kurią praves aktorius ir humoristas Vitalis Žukauskas iš New Yorko. Po programos bus progos smagiai pašokti ir skaniai užkasti.

Visi Philadelphiajos ir apylinkės geros valios lietuviai, su draugais ir pažįstamais, vasario 3 d., 6:30 valandą susirenka į Lietuvių Muzikalinio klubo salę A. B.

Namų didžiojoje salėje. Minėjimo metu kalbės Lietuvių Rezistencinės Santarvės pirmininkas Augustinas Kuolas. Meninę programą išpildys solistas Bronius Marijošius ir smuiku — Rasa Renkauskaitė. Jiems akomponuos Dalia Skrinskaitė.

Įėjimas su pakvietimais, kuriuos iš anksto prašoma įsigyti pas platintojus: P. Adomaitį, LE 5-5066, J. Barzevičių, LE 1-6856, P. Bastį, LE 4-9843 ir Lietuvių Namuose pas A. Statulevičių, LE 2-8723.

A. Paulauskas su šeima vasario mėn. pradžioje išvyksta nuolatiniam apsigyvenimui į JAV. Sausio 20 d. Lietuvių Namuose jiems yra ruošiamas išleistuvės. Gvėndamas Toronte A. Paulauskas priklausė Lietuvių Rezistencinei Santarvei, SLA ir kitoms ekonominėms organizacijoms.

Los Angeles jūrų skautai gavo būklą

Los Angeles Lietuvių Tautiniuose Namuose, atidarant jūrų skautų būklą, žodį taria (pirmas iš dešinės) dr. J. Jurkūnas.

Atidarant jūrų skautų būklą, A. Dudienė kerpa juostą.

Jūrų skautės išpildžiusios meninę programą: V. Kizytė, J. Valavičiūtė, I. Mažeikaitė, G. Statkutė ir G. Bonataitė.

Į iškilmes, atidarant jūrų skautų būklą, susirinko gausus Los Angeles lietuvių būrys. L. Kančausko nuotraukos

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352

Nakties tel.: LI 1-4611